

Dosarul nr. 2r-392/23
2-21144769-01-2r-11092023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. V. Lastavețchi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, A. Braga, V. Mihaila)

DECIZIE

14 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos

Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de Alexandr Nesterov, reprezentat de avocatul Petru Ursu,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” împotriva lui Alexandr Nesterov cu privire la încasarea despăgubirii în ordine de regres și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 07 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea depusă de Alexandr Nesterov, reprezentat de avocatul Petru Ursu cu privire la repunerea în termen a apelului și s-a restituit cererea de apel declarat împotriva hotărârii din 22 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen,

c o n s t a t ă :

La 28 septembrie 2021, Asociația Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandr Nesterov cu privire la încasarea despăgubirii în ordine de regres și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 5-13).

Prin hotărârea din 22 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă integral acțiunea.

S-a încasat din contul lui Alexandr Nesterov în beneficiul Asociației Profesionale „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, în ordine de regres, despăgubirea de asigurare în sumă de 30994,00 lei, dobânzile de întârziere

în sumă de 1382,80 lei, cheltuieli de instrumentare a dosarului de daune în sumă de 400,00 lei și cheltuielile de judecată, compuse din taxă de stat, plătită de reclamant la depunerea acțiunii, în sumă de 983,30 lei și din cheltuieli de judecare a cauzei, suportate de reclamant pentru asistență juridică, în sumă de 1500,00 lei, iar în total suma în mărime de 35260,10 lei (f. d. 50).

La 02 mai 2023, Alexandr Nesterov, reprezentat de avocatul Petru Ursu, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 22 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând repunerea în termen a cererii de apel, admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond și remiterea cauzei în primă instanță după competența jurisdicțională a Judecătoriei Căușeni (f. d. 57-60).

Prin încheierea din 07 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea apelantului Alexandr Nesterov, reprezentat de avocatul Petru Ursu cu privire la repunerea în termen a apelului împotriva hotărârii din 22 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a restituit apelul lui Alexandr Nesterov, reprezentat de avocatul Petru Ursu, cererea de apel cu actele anexate, din motiv că a fost depusă în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen (f. d. 71-73-verso).

La 31 iulie 2023, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, Alexandr Nesterov, reprezentat de avocatul Petru Ursu, a declarat recurs împotriva încheierii din 07 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii contestate, cu restituirea cauzei spre rejudecare în același complet la faza de primire cererii de apel (f. d. 77-80).

În motivarea recursului, a indicat că nu este de acord cu concluzia instanței de apel și o consideră neîntemeiată, deoarece Alexandr Nesterov a aflat despre existența hotărârii instanței de fond abia la 28 aprilie 2023, în cadrul procedurii de executare, intentată de executorul judecătoresc Anatolie Mațarin, fiind citat pe adresa corectă de domiciliu și anunțat despre existența unei hotărâri de judecată.

A indicat că nu a primit careva cereri prelabile sau avize poștale recomandate, nici copia cererii de chemare în judecată cu înscrisurile anexe și nici dispozitivul hotărârii din 22 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. Unica înștiințare a fost doar din partea executorului judecătoresc, care i-a comunicat prin citația din 29 martie 2023, despre primirea spre executare a documentului executoriu, în legătură cu care la 04 aprilie 2023 a depus cerere cu privire la acordarea unui termen pentru a face cunoștință cu materialele cauzei civile.

Concomitent, la 28 aprilie 2023, a solicitat instanței de fond eliberarea hotărârii din 22 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, pentru a exercita calea de atac prevăzută de lege, cât și eliberarea copie cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexe.

Prin urmare, instanța de apel a susținut, că apelantul nu a indicat nici un motiv, în sensul art.116 din Codul de procedură civilă, ceea ce nu corespunde stării reale și de fapt.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit scrisorii de însoțire anexate la materialele dosarului, rezultă că copia încheierii instanței de apel a fost expediată în adresa lui Alexandr Nesterov la 17 iulie 2023 (f. d. 74).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 31 iulie 2023, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei civile în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este întemeiat și urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată învederează că, art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua

în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din suportul probator prezentat la materialele dosarului rezultă că instanța de fond a examinat cauza civilă după procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată potrivit capitolului XXI din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 276³ din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă, fără citarea participanților la proces. Judecătorul decide dacă este necesară citarea participanților la proces sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

În această cauză civilă, judecătorul nu a considerat necesară citarea participanților.

În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâtul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare.

Articolul 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă indică că hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că prin încheierea din 01 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost primită spre examinare în procedura pentru cererile cu valoare redusă, cererea de chemare în judecată depusă de Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule, prin care s-au explicat drepturile și obligațiile participanților la proces, și prin care s-a stabilit pârâtului termen de 30 zile, de la recepționarea cererii de chemare în judecată, pentru prezentarea referinței scrise și probelor necesare, totodată a fost stabilită data examinării cererii, pentru 13 decembrie 2021, ora 14:45 (f. d. 44).

La 05 octombrie 2021, în adresa lui Alexandr Nesterov în satul XXXXX, str. XXXXX a fost expediată copia încheierii din 01 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și copia acțiunii cu anexe, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului, însă date care ar confirma recepționarea acestora de către recurent lipsesc (f. d. 45).

La 13 decembrie 2021, cererea de chemare în judecată nu a fost examinată, fiind stabilită următoarea dată pentru 22 februarie 2022 (f.d.49).

Pentru data de 22 februarie 2022, lipsește dovada de recepționare a citației de către Alexandr Nesterov la adresa indicată în cererea de chemare în judecată, și anume r-nul XXXXX, satul XXXXX, str. XXXXX adresă ce corespunde cu adresa indicată în cererea de apel și în cererea de recurs, or, conform avizului de

recepție nr. DS8005983244AS (f. d. 46), se constată că citația a fost expediată la o adresă greșită și anume r-nul XXXXX, satul XXXXX, str. XXXXX

Prin hotărârea din 22 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, emisă unipersonal, a fost admisă integral acțiunea.

Cererea de apel împotriva hotărârii din 22 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de Alexandr Nesterov, reprezentat de avocatul Petru Ursu, la data de 02 mai 2023.

În cererea de apel, recurentul/apelantul a solicitat repunerea în termen a apelului, admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu transmiterea cauzei instanței de fond după competența jurisdicțională a Judecătorei Căușeni.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că în argumentarea cererii de repunere în termen apelantul a indicat că nu a primit nici cererea de chemare în judecată cu înscrisurile anexe și nici dispozitivul hotărârii din 22 februarie 2022. Mai mult ca atât despre existența hotărârii, a aflat de la executorul judecătoresc Anatolie Mațarin, care l-a citat pe adresa de domiciliu corectă și ea comunicat prin citația din 29 martie 2023, ora 10:00 (f. d. 61), despre primirea spre executare a documentului executoriu nr.2-22658/21 din 22 februarie 2022.

Prin încheierea din 07 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, a fost respinsă cererea depusă de Alexandr Nesterov, reprezentat de avocatul Petru Ursu cu privire la repunerea în termen a apelului și restituită cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 22 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen (f. d. 71-73).

În motivarea soluției, instanța de apel a conchis de a respinge cererea de repunere a apelului în termen și a restitui apelul declarat de apelantul Alexandr Nesterov, reprezentat de avocatul Petru Ursu, ca fiind depus în afara termenului legal, din motiv că încheierea din 01 octombrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a primit spre examinare cererea de chemare în judecată depusă de Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule și împreună cu copia cererii de chemare în judecată, au fost expediate în adresa lui Alexandr Nesterov, și recepționate la data de 27 decembrie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d.46).

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 07 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel prematur a ajuns la concluzia de a respinge cererea depusă de Alexandr Nesterov, reprezentat de avocatul Petru Ursu cu privire la repunerea în termen a apelului și a restitui cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 22 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen, fapt prin ce a încălcat normele de drept procedural.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că instanța de apel greșit a constatat că Alexandr Nesterov a recepționat încheierea 01 octombrie

2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată cu înscrisurile anexe și a cunoscut despre examinarea cauzei în instanța de fond. Or, la materialele cauzei nu este nici o dovadă ce ar confirma recepționarea acestora de către Alexandr Nesterov, că acesta a cunoscut despre data examinării cauzei la 13 decembrie 2021, care ulterior a fost stabilită la 22 februarie 2022, zi în care a fost adoptată hotărârea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel nu a dat apreciere nici înscrisurilor anexate la cererea de repunere, și anume: 1) citația din 29 martie 2023, ora 10:00 (f. d. 61), prin care Alexandr Nesterov a fost informat despre primirea spre executare a documentului executoriu nr.2-22658/21 din 22 februarie 2022; 2) cererea depusă la 04 aprilie 2023, în adresa executorul judecătoresc pentru a face cunoștință cu procedura de executare (f. d. 63); 3) cererea depusă la 28 aprilie 2023, în adresa Judecătorei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat eliberarea dispozitivului hotărârii.

Prin urmare, faptul că instanța de apel a lăsat fără răspuns argumentele prezentate de Alexandr Nesterov în cererea de repunere în termen, și nu a ținut cont de înscrisurile respective, nu poate fi imputat apelantului/recurent.

În acest sens, art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale stipulează că orice persoană are dreptul la judecarea cauzei în mod echitabil, ceea ce implică, inclusiv, o procedură contradictorie și egalitatea armelor. Respectarea principiului egalității armelor presupune că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajată în raport cu adversarul său, astfel încât între părți să se mențină un echilibru corect. Dreptul la o procedură contradictorie implică dreptul unei părți în procesul civil de a luat cunoștință de observațiile sau explicațiile date de cealaltă parte, precum și de a le discuta.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a stabilit în mod cert încălcarea normelor de drept procedural de către instanța de apel la emiterea încheierii recurate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Alexandr Nesterov, reprezentat de avocatul Petru Ursu, de a casa încheierea din 07 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la etapa primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 424 alin. (2), 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Alexandr Nesterov, reprezentat de avocatul Petru Ursu.

Se casează încheierea din 07 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” împotriva lui Alexandr Nesterov cu

privire la încasarea despăgubirii în ordine de regres și compensarea cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la etapa primirii cererii de apel.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Aliona Donos

Mariana Ursachi